

Dnr KS 2026/585
Datum 2026-09-15Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se
niklas.lundin@regeringskansliet.se

Härjedalen kommuns yttrande på promemorian kommunal och regional finansiering av flyglinjer med allmän trafikplikt

Beslut

Härjedalens kommun tackar för möjligheten att lämna synpunkter på promemorian (LI2026/01127).

Härjedalens kommun är positiv till ökat lokalt och regionalt inflytande i frågor som rör flygtrafik, men motsätter sig de föreslagna möjligheterna för kommuner och regioner att finansiera eller upphandla flygtrafik inom ramen för allmän trafikplikt.

Kommunen bedömer att förslagen riskerar att successivt flytta kostnadsansvaret från staten till kommuner och regioner. Härjedalens kommun anser därför att staten även fortsättningsvis ska ha det huvudsakliga ansvaret, såväl ekonomiskt som organisatoriskt, för den flygtrafik som krävs för att säkerställa grundläggande tillgänglighet i hela landet.

Bakgrund

Promemorian från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet föreslår att kommuner och regioner ska ges möjlighet att finansiera nya flyglinjer eller utöka kapaciteten på befintliga linjer med allmän trafikplikt. Syftet är att ge möjlighet att komplettera statligt finansierad flygtrafik.

Härjedalens kommun har tidigare yttrat sig över Trafikverkets rapport ”Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt” (LI2025/00230), då följande synpunkter framfördes:

- Statlig finansiering av dagens trafik måste säkras. Möjligheten för kommuner och regioner att medfinansiera eller komplettera den upphandlade flygtrafiken får inte användas som ett sätt för staten att minska sitt ekonomiska ansvar.
- Kommuner och regioner saknar ekonomiskt utrymme att ta över en större del av kostnaderna. Om staten skulle kräva ökad lokal finansiering finns en risk att flygtrafik på flera orter försvinner.
- Medfinansiering kan accepteras om den används för att utöka trafiken, inte för att ersätta befintlig statlig finansiering.
- Kommunen är positiv till att kommuner och regioner får upphandla egen flygtrafik utanför den allmänna trafikplikten. Detta ses som ett bra sätt att anpassa trafiken till lokala och regionala behov.
- Reglerna för sådan upphandling bör vara mer flexibla. Härjedalen anser att Trafikverkets föreslagna begränsningar är onödiga och riskerar att motverka syftet.

Samtliga punkter ovan är fortfarande giltiga och aktuella att framföra även i detta remissyttrande.

Härjedalens kommun bedömer att den i promemorian (LI2026/01127) föreslagna reformen riskerar att försvaga statens ansvar för att säkerställa grundläggande nationell tillgänglighet, när ansvar och kostnader för kommunikationer av nationell betydelse successivt överförs från staten till kommuner och regioner. Många kommuner saknar ekonomiska såväl som organisatoriska resurser för att ta ett sådant ansvar.

De ekonomiska förutsättningarna varierar avsevärt mellan landets kommuner och regioner. Risk finns att reformen leder till ökade regionala obalanser och att tillgången till grundläggande nationell tillgänglighet i praktiken blir beroende av lokal skattekraft. En sådan utveckling skulle motverka målet om likvärdiga förutsättningar för boende, företagande och samhällsutveckling i hela landet.

Promemorian (LI2026/01127) pekar dessutom på att framtida kostnader är svåra att bedöma och att Trafikverkets anslag kan bli otillräckligt om medfinansierade flyglinjer blir dyrare än väntat. Konkurrensverket har även tidigare lyft risken att flygbolagens benägenhet att etablera nya linjer eller ta affärsmässiga risker kan vara begränsad. Det har även lyfts fram en risk att efterfrågan kan överstiga tillgänglig kapacitet hos flygbolagen.

Härjedalens kommun anser därför att konsekvensanalysen bör kompletteras med en fördjupad risk-, konsekvens- och finansieringsanalys som belyser reformens effekter på konkurrens, marknad, ekonomi och befintliga trafikpliktlinjer. Det finns en oro för att dessa risker kan påverka förutsättningarna för Härjedalens befintliga flyglinje.

Analysen bör också tydligare belysa konsekvenserna för glesbygdskommuner med svag skattekraft och begränsade transportalternativ. Risk finns att den föreslagna reformen ställer olika trafikslag mot varandra. Flygförbindelser till destinationer med stor besöksnäring skapar nationella nyttor, nyttor som sträcker sig långt utanför den enskilda kommunen, vilket också bör vägas in i högre utsträckning i statens fördjupade analys och framtida bedömningar.

Lars-Gunnar Nordlander
Kommunstyrelsens ordförande